

ת"פ 13011/01/22 - מדינת ישראל נגד עומר בר יזום ובנייה בע"מ, שהיד בחיץ, גאורגי פרוסקורוב

בית הדין האזורי לעבודה ירושלים

ת"פ 13011-01-22

03 אוקטובר 2023

לפני:

כב' השופט דניאל גולדברג

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד מאשה שניאור

-

הנאשמים:

1. עומר בר יזום ובנייה בע"מ
2. שהיד בחיץ
3. גאורגי פרוסקורוב
ע"י ב"כ: עו"ד קובי מזרחי

החלטה

1. לפני בית הדין בקשת הנאשמים לביטול כתב האישום בשל טענת "כבר נשפטתי" וכן טענה ל"הגנה מן הצדק" עקב העמדה לדין פלילי שלא בהתאם לנהלי המאשימה. הנאשמים מבקשים כי ככל שתידחה הבקשה, יורה בית הדין למאשימה לשקול בכובד ראש סגירת התיק בהסדר מותנה.

2. כתב האישום עניינו בשני אישומים בגין עבירות על תקנות הבטיחות בעבודה. על פי האישום הראשון, מואשמים הנאשמים 1-2 ב-15 עבירות בטיחות שלטענת המאשימה התגלו בביקורת מיום 30.5.21 שנערכה בפרוייקט שביצעה הנאשמת 1 בפרוייקט "שערי בית שמש", ואשר כוללות, בין היתר עבירות על תקנות בטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), תשנ"ז-1997 ותקנות בטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007. הנאשמת 1 מואשמת כחברה שביצעה את העבודות באתר ואילו הנאשם 2 מואשם בכך שכסמנכ"ל ומנהל פרוייקטים בנאשמת 1, לא נקט כלל כל האמצעים הסבירים על מנת למנוע ביצוע העבירות על ידי נאשמת 2. האישום השני מופנה נגד הנאשמים 1-2, בגין עבירות בטיחות שלטענת המאשימה התגלו בביקורת שנערכה ביום 2.6.21, בכך שחרף צו להפסקת העבודות שהוצא לאחר הביקורת מיום 30.5.21, העבודה המשיכו להתבצע באתר. הנאשם 3 הואשם באי גידור משטח עבודה ומדרכת מעבר שמהם עלול אדם ליפול לעומק העולה על 2 מטרים, ובכך שלא דאג לכך שיותקנו דרכי גישה בטוחות תוך הרחקת מכשולים.

נימוקי הבקשה לביטול כתב האישום

3. הנאשמים טוענים שהגשת כתב האישום נעשתה בניגוד להוראות סעיפים 5, 149(5) ו-149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, בכך שביום 23.8.22 הפעיל רשם הקבלים אמצעי משמעת לפי חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969 ותקנות שהותקנו לפיו, נגד הנאשמת 1, בכך שהתלה את רישונה למשך שנתיים על תנאי למשך 3 שנים והטיל עליה קנס בסך 39,981 ₪, אותו שילמה הנאשמת 1. הנאשמים טוענים שההליך המינהלי לפני רשם הקבלנים עולה כדי "הרשעה קודמת" בשל המעשה נושא כתב האישום, שכן מדובר באותה תשתית עובדתית ובאותם אינטרסים מוגנים, ועל כן הליך זה הוגש בניגוד להוראת סעיף 5 לחסד"פ לפיה "אין דנים אדם על מעשה שזוהה או הורשע קודם לכן בשל עבירו שבו", ויש לקבל את טענתם המקדמית של הנאשמים בדבר "הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום" לפי סעיף 149(5) לחסד"פ. לטענת הנאשמים, הקנס שהטיל רשם הקבלנים על הנאשמת 1 הוא קנס פלילי, ולא קנס אזרחי או מינהלי, שכן בעוד סעיף 8 לחוק רישום קבלנים מסמך את הרשם להטיל "אמצעי משמעת" שכוללים קנס בשיעור שלא יעלה על השיעור הקבוע בתקנות לפי החוק, סעיף 16 לחוק קובע עבירה פלילית של ביצוע עבודה הנדסה בנאיות בניגוד לאמור בחוק, ומטיל עונש של שישה חודשי מאסר או קנס 5,000 לירות.
4. לטענת הנאשמים, משבחרה המדינה להפעיל את כוחה הכופה נגד הנאשמים במסלול מינהלי לפי חוק רישום קבלנים, היא מנועה להפעיל את כוחה בהליך הפלילי, ובמקרה של הרשעה בהליך זה, הדבר יוביל לפתיחת הליך מינהלי נוסף נגד הנאשמים לביטול רישומה של הנאשמת 1 בפנקס הקבלנים הרשומים, בהתאם לסעיף 8 לחוק, וההרשעה תביא בהכרח לביטול רישומה של הנאשמת 1 בפנקס הקבלנים, והכל בגין אותו מעשה, בניגוד לעיקרון סופיות הדין ותוך פגיעה בעקרונות של צדק והגינות משפטית. כל זאת, מעבר לסנקציה נוספת שהוטלה על הנאשמת 1 בגין אותם מעשים, שעניינה השעייתה למשך תקופה של שישה חודשים מרשימת הקבלנים המוכרים ומניעתה מהשתתפות במכרזים ממשלתיים, בשל אי עמידה בסף בטיחות.
5. עוד טוענים הנאשמים כי הגשת כתב האישום נעשתה בניגוד לנוהל מינהל הבטיחות. לטענת הנאשמים, ליקויי הבטיחות שמיוחסים בכתב האישום לנאשמים אינם ברמת חומרה שמצדיקה הליך אכיפה פלילית, בהתאם לנוהל, שלפיו נסיבות שמצביעות על חומרת עבירות שמצדיקה אכיפה פלילית, באופן שמצדיק ביטול כתב האישום בשל סטייה ממדיניות ההעמדה לדין פלילי, ללא נימוק.
6. עוד טוענים הנאשמים כי הגשת כתב האישום נעשתה בניגוד לעיקרון השיוריות של ההליך הפלילי, וכי רציונל זה עולה בקנה אחד, לגבי הנאשם 3, עם הוראת סעיף 173ג(א) לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970 ותקנה 4 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), תשמ"ח-1988. הנאשמים טוענים שהגשת כתב האישום נעשתה בניגוד לפסיקה שקבעה שההצדקה לשימוש במשפט הפלילי תהיה רק אם לא קיים אמצעי אחר המגשים את המטרה או התוצאה המבוקשת, וכי יש לשמור את ההליכים הפליליים למקרים הראויים להם. כן נטען כי העבירות המיוחסות לנאשמים הן "עבירות מינהליות", שהכלל לגביהם הוא שימוש באכיפה מינהלית.
7. הנאשם 3 מפנה לעניינו של מר ג'בארין סמיר, שבגין מסכת עובדתית וחמורה יותר נעשה נעשתה לגביו אכיפה מינהלית, והגשת כתב האישום בנסיבות אלה מהווה שימוש שרירותי בסמכות ההעמדה לדין.
8. הנאשמים טוענים שהגשת כתב האישום עומדת בסתירה לעקרונות של צדק והגינות בכך שמדובר במקרה שהולם הסדר מותנה בהתאם לתיקון 66 לחסד"פ, המאפשר הלימה טובה יותר בין חומרת עבירה ונסיבותיה לבין התגובה

החברתית לה, ואין לאפשר לרשויות התביעה לפעול באופן בלתי אחיד בעניין זה.

תגובת המאשימה

9. המאשימה טוענת שההליך המשמעתי שקוים בעניינם של הנאשמת 1 הינו הליך עצמאי ונפרד, שמטרתו ותכליתו שונה מזו של ההליך הפלילי, שבו נדונה התנהלות כוללת של הנאשמים בכל אתרי הבניה בהם ביצעו עבודתו במשך מספר שנים, על בסיס מספר צווי בטיחות והפרות חוזרות רבות, מבלי שאלה פורטו באופן מדויק, וללא התייחסות ספציפית לעבירות המיוחסות לנאשמים בכתב האישום, ותוצאתו אינה "הרשעה קודמת" החוסמת הגשת כתב האישום בהליך זה, שכן תנאי לקיומה של "הרשעה קודמת" הוא הליך שהסתיים בפסק דין תקף, ואילו הליך שאיננו דיון באישום אינו הליך שמסתיים ב"פסק דין", אינו מהווה "הרשעה קודמת".

10. אשר לטענה לפי סעיף 149(10) לחסד"פ, טוענת המאשימה כי אמת המידה שנקבעה בפסיקה להצדקת ביטול כתב אישום בגין "הגנה מן הצדק", היא כי שיש להראות התנהגות זדונית או שערורייתית של רשויות התביעה, ומדובר בהגנה שתוכר במקרים נדירים.

11. המאשימה טוענת שאין בסיס לטענת הנאשמים לחריגה מנהול ניתוב תיקי אכיפה בתחום הבטיחות בעבודה בענף הבניה מיום 14.9.20, שכן העבירות המיוחסות לנאשמים בכתב האישום, למעט עבירה לפי סעיפים 6, 7(א) ו-8(ב) לחוק ארגון הפקיוח על העבודה, אינן חוסות תחת הנוהל שכן אינן חלק מהתובספת השנייה לחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"א-2011 והעבירות המיוחסות לנאשם 3 אינן עבירות מינהליות.

12. המאשימה טוענת שכלל לא בוססה הטענה לאכיפה בררנית.

13. לעניין הבקשה להורות למאשימה להגיע להסדר מותנה עם הנאשמים, טוענת המאשימה, מדובר בעבירות חמורות שבביצוען כרוך סיכון חיי אדם, ואין מדובר בעבירות קלות המתאימות להסדר מותנה.

דין והכרעה

14. מקובלת על בית הדין עמדת המאשימה כי לא עלה בידי הנאשמים להוכיח שממצאי הוועדה המייעצת מיום 1.2.22, שאותן אימץ רשם הקבלנים, מהווים התשתית העובדתית שעליה מבוסס כתב האישום, שעניינה ממצאים שעלו בביקורות פקחי המאשימה בשני תאריכים סמוכים מסוף מאי ותחילת יוני 2021. המלצת הוועדה המייעצת מזכירה 11 צווי בטיחות ב-2021 בלבד. כתב האישום עוסק בהפרת צו אחד.

15. ממילא בית הדין סבור שאין בסיס משפטי לראות בסנקציות שמפעיל רשם הקבלנים, כרשות מקצועית שמוסמכת לפקח על תחום רישוי הקבלנים, הם בגדר פסק דין מרשיע בעבירה פלילית. המטרה של הסמכת רשות לפקח ולהבטיח רמה נאותה של מקצועיות בתחום שהמחוקק סבור שדרוש הסדרה כזו, אינה חופפת למטרות של המשפט הפלילי.

16. כן מקובלים על בית הדין נימוקי המאשימה בדבר היעדר ביסוס לטענה לאכיפה בררנית.

17. בית הדין אף אינו מנחה את רשויות התביעה באיזה נתיב אכיפה לפעול, אלא בוחן טענות מקדמיות, ראיות

מספיקות להוכחת אישום, ובמקרים של הרשעה, מפעיל את שיקול דעתו לעניין גזירת העונש.

18. הבקשה לביטול כתב האישום נדחית, איפוא.

19. דיון להקראת כתב האישום נקבע ליום 30.10.23 בשעה 12:00.

ניתנה היום, י"ח תשרי תשפ"ד, (03 אוקטובר 2023), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.